

Gerard van Gemert

Het gouden shirt

met illustraties van
Mark Janssen

δ

1

‘Nou, en als we hier door deze gang heen lopen, dan wandel je zo het veld op.’ Wayne legde zijn arm om de schouder van Onesmus. ‘Dit is jouw doel. Hier moet je voor werken. Dat je ooit hier staat in ons witte shirt met blauwe broek voor een wedstrijd met het eerste.’

Onesmus hoorde het wel, maar de indrukken van de laatste paar uren waren zo immens geweest dat hij geen woorden had om dit uit te drukken. Aan beide kanten hingen foto’s van spelers die in het verleden furore hadden gemaakt bij de Spurs. Zijn hartslag versnelde toen hij het veld op liep en naar de ruim tweeënzestigduizend blauwe stoeltjes keek die het groene veld omringden.

‘Zie je dat voor je, Onesmus?’ Wayne maakte een weids gebaar. ‘Dat op al die stoeltjes supporters zitten die jouw naam scanderen omdat je zojuist gescoord hebt?’

Onesmus voelde een kneepje in zijn schouder. Dat laatste kon hij zich wel voorstellen. Hoe vaak zou hij daar al over gedroomd hebben? Niet alleen de laatste dagen, maar al jaren. En dan maakte het hem niet uit of dat doelpunt gescoord was voor Tottenham, Liverpool of Chelsea. In de ene droom speelde hij voor de ene club en in de andere droom voor een andere. In een wit, rood of blauw shirt.

‘Kom, we gaan naar Endfield.’ Wayne draaide zich om.

Onesmus bleef nog even staan. Hij wist dat het nog wel eens lang zou kunnen duren voor hij een kans had om hier weer te zijn. Dus pakte hij iedere seconde om van dit moment te genieten mee. Hij snoof de lucht nog één keer op, deed even zijn ogen dicht om er extra van te genieten en draaide zich toen om.

Onesmus Malandi was zopas, samen met Wayne, vanuit Kenia naar Londen gereisd. De scout van Tottenham Hotspur had hem als enige vanuit Afrika meegenomen om het gat in de jeugdopleiding voor de leeftijdsgroep onder zestien jaar op te vullen. De jonge Afrikaan had zijn ogen uitgekeken. Hij was voor het eerst op een vliegveld en zat voor het eerst in

een vliegtuig. Hij had zich afgevraagd hoe het mogelijk was dat zo'n zwaar ding met zo veel mensen aan boord in de lucht kon blijven. Vanaf Heathrow, het vliegveld van Londen, had Wayne hem meteen meegenomen naar Tottenham Hotspur Stadium, het schitterende nieuwe stadion van Tottenham Hotspur.

Natuurlijk was het niet de eerste keer dat hij door een grote stad was gereden. In Kenia was hij regelmatig met zijn vader naar Nairobi gegaan om inkopen te doen. En dat was toch ook een stad met zo'n drieënhalf miljoen inwoners.

Maar daar was het lang niet zo georganiseerd als in Londen. Hier was alles netjes en leek het wel of er overal regels voor bestonden.

Dat was in Nairobi zeker niet zo.

Wayne had gezegd dat hij vandaag kennis zou maken met zijn trainer en zijn teamgenoten en dat hij hem daarna naar het gastgezin zou brengen waar hij zou verblijven.

Onesmus kon zich geen voorstelling maken van het huis waar hij zou komen te wonen. Hij had, toen ze door Londen reden, huizen gezien waar koningen en koninginnen moesten wonen, zo groot waren ze. En als dat zo was, dan had Londen heel veel koningen en koninginnen. Hij kon het zich niet voorstellen, maar misschien woonden alle mensen in dit land in huizen van steen. En hoe gaaf zou het zijn als hij zelf ook in zo'n huis zou wonen. Maar ja, dat was natuurlijk iets waar je alleen van kon dromen.

'Je zou vanmiddag al mee kunnen trainen.' Wayne draaide de weg op nadat ze het terrein van het stadion verlaten hadden.

'Of ben je daar te moe voor?'

'Nee hoor.' Onesmus voelde meteen kriebels in zijn buik.

'Misschien is dat helemaal niet verstandig en moet je eerst uitrusten.' Wayne twijfelde blijkbaar aan zijn eigen voorstel.

Maar Onesmus liet zich dit niet meer ontnemen. 'Ik heb de hele reis geslapen. Acht uur lang.' Daar was niets van gelogen. Hij was, toen ze eenmaal opgestegen waren, als een blok in slaap gevallen. Als hij Wayne moest geloven, was de mevrouw met dat mooie pakje aan zelfs langs geweest met eten. Daar had hij

niets van gemerkt. En dat vond hij erg jammer, want de tweede maaltijd had hem erg goed gesmaakt. ‘Ik overleg even met Mehmet.’ Ze waren aangekomen bij het trainingscomplex van Tottenham en uitgestapt. Wayne stopte een sleutel in het slot van het hek en draaide die om. Hij liet Onesmus voorgaan en deed het hek daarna weer op slot. Ook hier keek Onesmus zijn ogen uit. Hij zag links en rechts schitterende voetbalvelden liggen die zo mooi waren dat het leek of er nog nooit op gevoetbald was. Ze liepen door naar een prachtig gebouw, dat ook omringd was door velden. Aan de achterkant van het gebouw lag het vijfde veld, waar ze recht op afliepen. Daar was een groep jongens van Onesmus’ leeftijd aan het voetballen. De helft had blauwe shirts aan, de andere helft ook, maar die hadden er oranje hesjes overheen. Zo te zien speelden ze gewoon een wedstrijd. ‘Dit is de selectie Onder 16,’ zei Wayne, toen ze langs de kant stonden. Wayne trok de aandacht van een man die in het midden van het veld liep. Hij bewoog tussen de jongens door en gaf aan één stuk door aanwijzingen. Dat moest Mehmet zijn. Dan klapte hij weer in zijn handen, om vervolgens theatraal te reageren als er iets niet goed ging. Dan legde hij weer zijn handen op zijn hoofd en zakte door zijn knieën alsof een van de jongens vier keer achter elkaar in eigen doel had geschoten. Toen Mehmet Wayne zag staan, kwam hij al coachend naar de kant toe lopen. Pas toen hij bij Wayne en Onesmus was, draaide hij zijn rug naar het veld en hadden de spelers even rust. De mannen gaven elkaar een hand. ‘Zo? Weer terug uit Afrika?’ Wayne knikte. ‘Dan moet jij Onesmus zijn.’ Mehmet stak zijn hand naar Onesmus uit. Onesmus pakte hem vast. ‘Klopt,’ zei hij zachtjes. ‘Welkom bij Tottenham Hotspur, de mooiste club van Engeland en omstreken.’ Mehmet grijnsde. ‘Zou Onesmus nog een halfuurtje mee kunnen doen?’ vroeg Wayne. Mehmet keek op zijn horloge. ‘Als je je nu omkleedt, dan moet

dat wel lukken. We zijn net begonnen met het partijspel van twee keer vijftwintig minuten. Over een kwartiertje hebben we pauze, dan kun jij je even opwarmen met Lance.’ Hij zwaaide met zijn arm in de richting van een trainer die de coaching op het veld had overgenomen. Mehmet draaide zich naar Wayne. ‘In de kast van kleedkamer drie ligt nog een aantal tenues.’ Hij draaide met zijn ogen. ‘Dat krijg je als je zo veel geblesseerden hebt, dan hou je spullen over.’

‘Ook schoenen?’ vroeg Wayne.

‘Op de onderste plank.’ Mehmet bewoog alweer langzaam richting het veld. ‘Daar moet wel wat tussen zitten in zijn maat.’

Wayne stak zijn duim op, maar Mehmet zag het al niet meer.

Hij stond alweer midden op het veld met zijn armen te zwaaien.

Onesmus liep achter Wayne aan. De deur van het gebouw was niet op slot. Wayne kon zo naar binnen. De brede gang had een gladde donkere vloer waar geen vuiltje op te zien was.

En er moesten toch jongens met voetbalschoenen overheen gelopen zijn. Even later kreeg Onesmus de verklaring.

Een klein kaal mannetje liep met een bezem alles wat op de grond lag op te vegen. Hij grijsde naar Onesmus en knikte hem toe. Zijn gebit bestond uit twee hoektanden.

‘Morgen Nobby,’ zei Wayne.

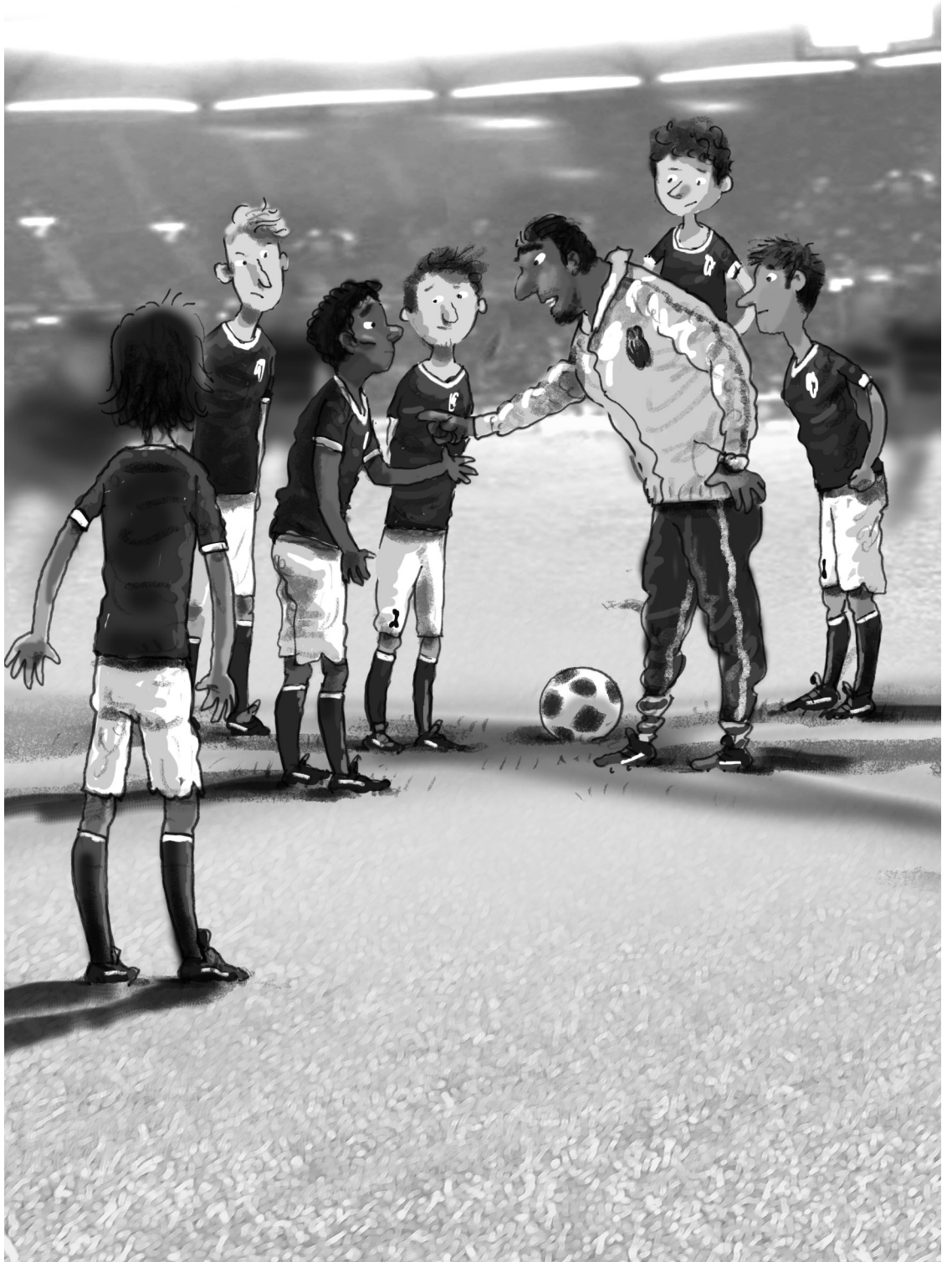
‘Goedemorgen meneer,’ antwoordde Nobby.

Wayne haalde zijn bos sleutels tevoorschijn, bleef voor kleedkamer drie staan en zocht naar de juiste sleutel. ‘Nobby mag gewoon Wayne zeggen, hoor. Maar hij vertikt het. Hij blijft maar “meneer” tegen me zeggen.’

Onesmus keek nog eens om naar de kleine man.

‘Ik denk dat als hij geld toe moet geven om hier te mogen werken, dat hij het ook nog zou doen.’ Wayne had de juiste sleutel gevonden. ‘Ik denk niet dat er een grotere fan van Tottenham bestaat dan hij.’ Hij liep de kleedkamer binnen.

Onesmus volgde. Was dit een kleedkamer? Het leek wel een kamer voor prinses. Hij zag stoeltjes die je naar beneden moest klappen. Naast iedere stoel stond een mand. En tegen de muur hingen per plek drie haakjes naast elkaar.

Meer dan de helft van de plekken waren bezet. Onesmus wachtte geduldig bij de deur op aanwijzingen van Wayne.

Die was naar de kast achter in de kleedkamer gelopen en haalde er een shirt, een broek en kousen uit. Boven op het stapeltje kleding legde hij twee scheenbeschermers.

‘Je moet zelf even schoenen uitzoeken. Ik ken je maat niet.’

Dat wist Onesmus ook niet. Thuis droeg hij nooit schoenen.

Meestal liep hij op blote voeten en als hij iets aan zijn voeten had, waren het plastic slippers. Hij liep naar de kast en bleef er even voor staan. Er lag ook een stapel met gouden shirts. Het was een van de reserveshirts die Tottenham soms gebruikte. Jamar en hij konden in het winkelcentrum voor de etalage van de sportwinkel uren naar dit shirt kijken, zo mooi vonden ze het. Even voelde hij een steek toen hij aan zijn beste vriend dacht, die zo ver bij hem vandaan was. Hij duwde het gevoel weg toen hij tranen achter zijn ogen voelde branden.

Onesmus bukte en keek naar de schoenen in allerlei kleuren.

Hij herkende ze van de wedstrijden uit de Premier League die hij in het winkelcentrum keek met Jamar. ‘Ik neem deze.’

Hij had zwarte schoenen met blauwe strepen gekozen.

‘Pas ze zo maar even.’ Wayne was op een van de lege plekken gaan zitten.

Onesmus kleepte zich om en voelde zich trots toen hij het blauwe shirt met het witte haantje op de borst aantrok.

Als laatste deed hij de schoenen aan. Volgens Onesmus pasten ze goed.

Wayne controleerde het even. Hij liet Onesmus opstaan en voelde bij zijn tenen. ‘Prima,’ zei hij. ‘Kom, we gaan weer naar buiten.’

Voor Wayne uit liep Onesmus de kleedkamer uit. Hij wachtte even omdat Wayne de deur op slot moest doen. Daarna ging hij de brede gang door op weg naar zijn eerste training bij Tottenham Hotspur. Voor hij naar buiten liep, zoog hij zijn longen nog even vol met lucht.

‘Favoriete plek?’ Mehmet was duidelijk iemand die van een directe benadering hield.

Onesmus twijfelde. ‘Middenveld of in de spits.’
‘Kan niet.’ Mehmet pakte Onesmus bij zijn schouder.
‘Iedere voetballer heeft een favoriete positie in het veld.
En die moet je afdwingen. Hier op het veld gelden
dezelfde wetten als in de bergen in Kenia, Onesmus:
degenen met de grootste mond en de meeste uitstraling staan
vooraan in de rij.’
Onesmus dacht aan het TL5H-ziekenhuis in Thika, dat naast
de gevangenis lag en waar hij met zijn vader en zusje naartoe was
geweest.

Ol Donyo Sabuk, Kenia, twee jaar eerder

Onesmus hield de bal, die hij gemaakt had door oude lappen samen te binden met touw, van de grond. Het had wat moeite gekost om hem zo rond en stevig te krijgen dat hij ermee kon voetballen, maar hij was niet ontevreden. Als hij hard genoeg tegen de muur van de achterkant van hun hut schoot, kwam het ding zelfs terug. Zo kon hij oefenen om geplaatst te schieten. Het liefste had hij met een harde steen cirkels op de muur getekend, maar dat mocht niet van zijn moeder. ‘Geen geklieder op mijn muren,’ had ze gezegd. Gelukkig mocht hij er wel tegenaan schieten. Maar alleen als Kaïnda niet sliep. Terwijl hij aan het trainen was, kwam zijn kleine zusje aanlopen. Ze wilde zoals altijd meedoen. Onesmus probeerde de bal steeds over haar heen te spelen en hem, voordat ze de bal te pakken had, met zijn voeten bij haar weg te houden. Goede oefening, vond hij zelf.

Kaïnda vond het geweldig. Al gierend en rondrennend probeerde ze te voorkomen dat Onesmus de bal wegkaapte. Soms raakte ze haar evenwicht kwijt en soms wilde ze zich op de bal laten vallen, maar tikte Onesmus hem net onder haar vandaan.

Dan viel ze op handen en voeten op de harde grond.

Die paar grassprietten konden dat niet verzachten.

Maar Kaïnda maalde daar niet om. Even enthousiast stond ze weer op en ging verder met het spel. Heel af en toe liet Onesmus haar de bal pakken, waardoor het haar niet begon te vervelen.

Dan moest hij moeite genoeg doen om de bal weer te pakken te krijgen. Voor haar leeftijd was ze best sterk.

Alles ging goed, tot het moment dat Kaïnda zich weer met haar volle gewicht op de bal wilde laten vallen en Onesmus eigenlijk iets te laat was. De bal rolde al weg toen ze erop viel, waardoor ze opzij viel. Om haar val te breken strekte ze haar arm, maar in plaats dat die haar val brak, viel ze eroverheen. Ze draaide op haar rug terwijl haar arm nog gestrekt was.

Zo kwam haar arm onder haar lichaam en overstreekte ze die. Onesmus wist niet zeker of hij een krak hoorde. Wat hij wel hoorde, was een seconde stilte, die eindigde doordat Kaïnda het op een krijsen zette. Het was geen gewoon huilen, wat ze deed als ze haar zin niet kreeg of als Onesmus haar dwarszat.

Nee, dit was anders. Dit klonk erg.

Zijn moeder kwam aanrennen. Zonder op Onesmus te letten liep ze door naar Kaïnda, die op haar zij op de grond lag. Haar arm lag slap naast haar.

Onesmus zag een weifeling bij zijn moeder toen ze bij Kaïnda neerknielde.

‘Wat is er gebeurd?’ vroeg ze. Ze bleef haar ogen op Kaïnda gericht houden. Het klonk verwijtend, maar het kon ook angst of bezorgdheid zijn.

Onesmus slikte. ‘Ze viel over de bal heen. En toen kwam ze raar neer.’

Onesmus’ moeder tilde Kaïnda voorzichtig op. Het huilen, dat iets afgezwakt was, ging weer over in een hysterisch gekrijs. Ze moest ontzettend veel pijn hebben.

Met een schuldig gevoel liep Onesmus achter zijn moeder aan, die Kaïnda hun hutje binnendroeg. Voorzichtig legde ze haar op het grote matras in de slaapruimte. Daar sliepen zijn ouders en Kaïnda. Onesmus lag met Selas op het andere matras dat erachter lag.

‘Ga papa halen.’ De bezorgdheid van Onesmus’ moeder nam met de minuut toe. ‘En als hij zegt dat hij geen tijd heeft, dan zeg je dat hij móét komen.’

Onesmus gehoorzaamde meteen. Zijn vader was op het land aan het werk. Hij was juist zo blij geweest dat hij deze zaterdag niet mee hoefde om te werken. En nu moest hij toch dat hele eind lopen.

‘Rennen, Onesmus,’ zei zijn moeder.

Zie het als een goede training, dacht hij terwijl hij in looppas het dorp uit liep in de richting van het stuk land van zijn vader. Drie kwartier later kwamen ze terug bij de hut. Onesmus’ vader bedacht zich geen moment toen Onesmus hem vertelde wat er